

Rapport og sluttmelding Skjema for løpende rapport eller sluttmelding til de regionale komiteer for medisinsk og helsefaglig forskningsetikk (REK)

2016/2288-8

Dokument-id: 890747 Dokument mottatt 04.01.2019

Selvordstanker og selvmordsatferd hos arktiske ungdommer i et livsløpsperspektiv. I hvilken grad henger dette sammen med psykiske vansker i ung voksen alder? (2016/2288)

1. Generelle opplysninger

a. Prosjektleder

CRIStin Person ID	543322
Navn:	Christian Eckhoff
Akademisk grad:	PhD
Klinisk kompetanse:	Cand. Med.
Stilling:	Lege i spesialisering
Arbeidssted:	Universitetssykehuset Nord-Norge
Arbeidsadresse:	Universitetssykehuset Nord-Norge
Postnummer:	9038
Sted:	Tromsø
Telefon:	77755799
Mobiltelefon:	99157702
E-post adresse:	eckhoff.christian@gmail.com

b. Prosjekt

Hvilket prosjekt gjelder sluttmeldingen/rapporten?

Selvordstanker og selvmordsatferd hos arktiske ungdommer i et livsløpsperspektiv. I hvilken grad henger dette sammen med psykiske vansker i ung voksen alder? (2016/2288)

2. Sluttmelding/rapport og etisk vurdering

Sluttmelding

Kortfattet, allment forståelig framstilling av prosjektets konklusjoner. Dette gjelder både positive og negative funn.

Hovedmålsettingen med prosjektet var å undersøke sammenhengen mellom ulike grader av suicidal atferd hos samisk og ikke-samisk ungdom og senere psykiske vansker, grad av psykiatrisk behandling og grad av langvarige trygdeytelser i ung voksen alder.

Totalt, rapporterte 10,1% av ungdommene bare selvskading, 13,3% rapporterte bare selvmordstanker, 11,8% rapporterte selvmordstanker og selvskading og 9,0% rapporterte å ha gjort selvmordsforsøk. Selvmordsatferd var generelt mer vanlig hos jenter, men samiske gutter rapporterte 2,5 ganger mer selvmordsforsøk enn ikke-samiske gutter, mens det var ingen forskjell mellom samiske jenter og ikke-samiske jenter. Utover dette var det ingen signifikante forskjeller mellom samisk og ikke-samisk ungdom når det kom til ulike grader av suicidal atferd.

Vi fant en signifikant økning i antall deltakere med psykiske vansker, mottak av langvarige trygdeytelser og langvarig arbeidsledighet med økende alvorlighet av suicidal atferd i ungdomstiden. Andelen med utfordringer i ung voksen alder var høyest for ungdommene med tidligere selvmordsforsøk. Vi fant ingen signifikant forskjell mellom samisk og ikke-samisk ungdom når det kom til sammenhengen mellom suicidal atferd i ungdomstiden og senere psykiske vansker. Vi fant en sammenlignbar signifikant sammenheng mellom økende alvorlighet av suicidal atferd i ungdomstiden og økende grad av kontakt med psykisk helsevern, ruslidelser, affektive lidelser, angstlidelser og personlighetslidelser. Psykososiale vansker i ungdomstiden viste seg som underliggende forklarende faktorer for de beskrevne sammenhengene mellom suicidale atferd i ungdomstiden og senere vansker.

Prosjektet viser at det er økt risiko for utfordringer i ung voksen alder hos ungdommer med suicidal atferd, som her ses på som en sterk indikator for underliggende vansker. Det også mulig å se resultatene i en mer positiv forstand i form av at nesten to tredjedeler av ungdommene som rapporterte selvmordsforsøk hadde ingen indikasjon på senere psykiske vansker. Det støtter opp om tidligere forskning om at for mange er vanskene forbigående. Likeså, er andelen av ungdommene som sliter i ung voksen alder betydelig og god hjelp i ungdomstiden burde kunne redusere denne risikoen. Prosjektet har en betydelig verdensomspennende nytteverdi i å vise at samisk og ikke-samisk ungdom med suicidale vansker klarer seg like godt senere i Norge. Til tross for at det ikke finnes noen direkte sammenlignbar forskning så står disse resultatene i betydelig kontrast til forskjellene man finner hos urbefolkning andre steder i verden.

Kortfattet redegjørelse for gjennomføringen av prosjektet i forhold til opprinnelig søknad og plan for gjennomføring.

Resultatene fra prosjektet vil bli formidlet og ferdigstilt i form av to vitenskapelige artikler publisert i aktuelle internasjonale medisinske tidsskrift. Prosjektet har blitt gjennomført som beskrevet, men resultatene fra prosjektet var av et slikt omfang at det ferdigstilte produktet ble

utvidet fra en til to artikler som er i en publiseringsprosess. Videre formidling vil være igjennom UiT sine formidlingskanaler og lokale medier. Resultatene vil også bli presentert på nasjonale og internasjonale konferanser etter publisering.

3. Vedlegg

#	Type	Filnavn	Lagt inn dato
1.	Sluttmelding / publikasjon	Sluttmelding REK.docx	04.01.19

4. Ansvarserklæring

Jeg erklærer at prosjektet vil bli gjennomført

I henhold til gjeldende lover, forskrifter og retningslinjer

I samsvar med opplysninger gitt i denne søknaden

I samsvar med eventuelle vilkår for godkjenning gitt av REK
